

Het onderhoud van de haag

Afhankelijk van de snoei kan je de vorm en functie van je haag zelf bepalen. Je kiest ofwel voor een geschoren haag, die mooi zijn vaste vorm behoudt, maar geen vruchten en bloemen zal dragen, of je kiest voor een vrijstaande haag, die breder uitgroeit, maar bloemen en bessen kan dragen.

Een strakke, geschoren haag

1° jaar: de toppen uitsnoeien om een mooie volle haag te verkrijgen.

2°-3° jaar: eerste vormsnoeibeurt uitvoeren: de onderkant steeds breder houden dan de bovenzijde. Dit verzekert de onderste takken van voldoende licht waardoor de haag tot de bodem gesloten groeit.

Volgende jaren:

Een geschoren haag wordt doorgaans twee keer gesnoeid: in het voorjaar voor 20 juni en in het najaar vanaf oktober.

Door deze frequente snoeibeurten zal een geschoren haag geen bloesem of bessen dragen.

Hoogte: afhankelijk van de snoei (meestal 1 à 2m)

Breedte: afhankelijk van de snoei (meestal 0,5 à 1 m)

Een vrijstaande haag, met bloesem en bessen

1° jaar: de top uitsnoeien.

Volgende jaren: laten vrij doorgroeien met snoeibeurten om de 2 jaar. Enkel de snelgroeïende toppen kunnen jaarlijks onmiddellijk na de bloei gesnoeid worden.

Dankzij het uitblijven van een jaarlijkse snoeibeurt zullen de struiken uitbundig bloeien en vrucht dragen, wat veel bijen, vogels en vlinders aantrekt.

Breedte: De haag kan naargelang het snoeiritme 2 à 3 meter breed worden.

Hoogte: naar keuze, afhankelijk van de snoei.

De houtkant

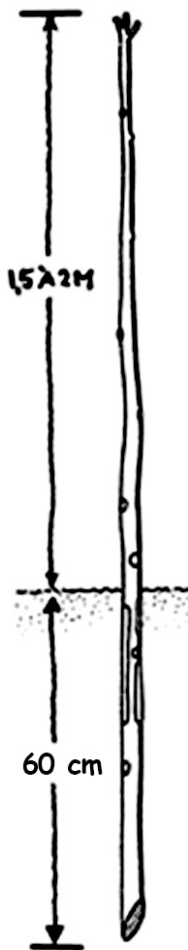
Wie een houtkant kiest, zal een heus stukje natuur ontwikkelen met veel vogels, vlinders, kleuren en geuren, maar moet alleszins beschikken over voldoende ruimte. Het onderhoud van een houtkant is beperkt.

Twee jaar na beplanting worden de planten kort afgezet, tot 15 cm boven de grond, om de struiken dichter vertakt te laten terug groeien. Dit moet in de winter gebeuren. Het is aan te raden om een houtkant om de 5 à 10 jaar af te zetten. Door deze verjongingskuur in fases uit te voeren (een strook om de 2 à 3 jaar) wordt het karwei lichter en de variatie in de houtkant groter.

Preventie tegen perenvuur

Er is vroeger heel wat te doen over het gevreesde perenvuur, ook wel bacterievuur genoemd. Indien een meidoornplant in je haag aangetast is door perenvuur (je kan dit merken aan de bruinzwarte, als verschroeid uitzienende takken), dienen de zieke plantdelen te worden verwijderd. De snoeischaar dient wel nadien ontsmet te worden (anders kunnen ook gezonde planten aangetast worden). De overblijvende gezonde meidoornplanten van de haag dienen gesnoeid te worden om bloei te voorkomen.

Aanplanten van knotwilgen

Tot voor kort was de knotwilg in het Vlaamse landschap een vertrouwde verschijning. Ze werden aangeplant langs oevers van beken en sloten of langs weiden en akkers. Met hun uitgebreid, oppervlakkig wortelstelsel verstevigden ze oevers of dreineerden ze weiden en akkers op een natuurlijke manier. Verder deden ze dienst als windscherm en schaduwgever voor het vee. Men knotte de wilg, en het hout werd gebruikt voor o.a. stelen van werktuigen of brandhout.

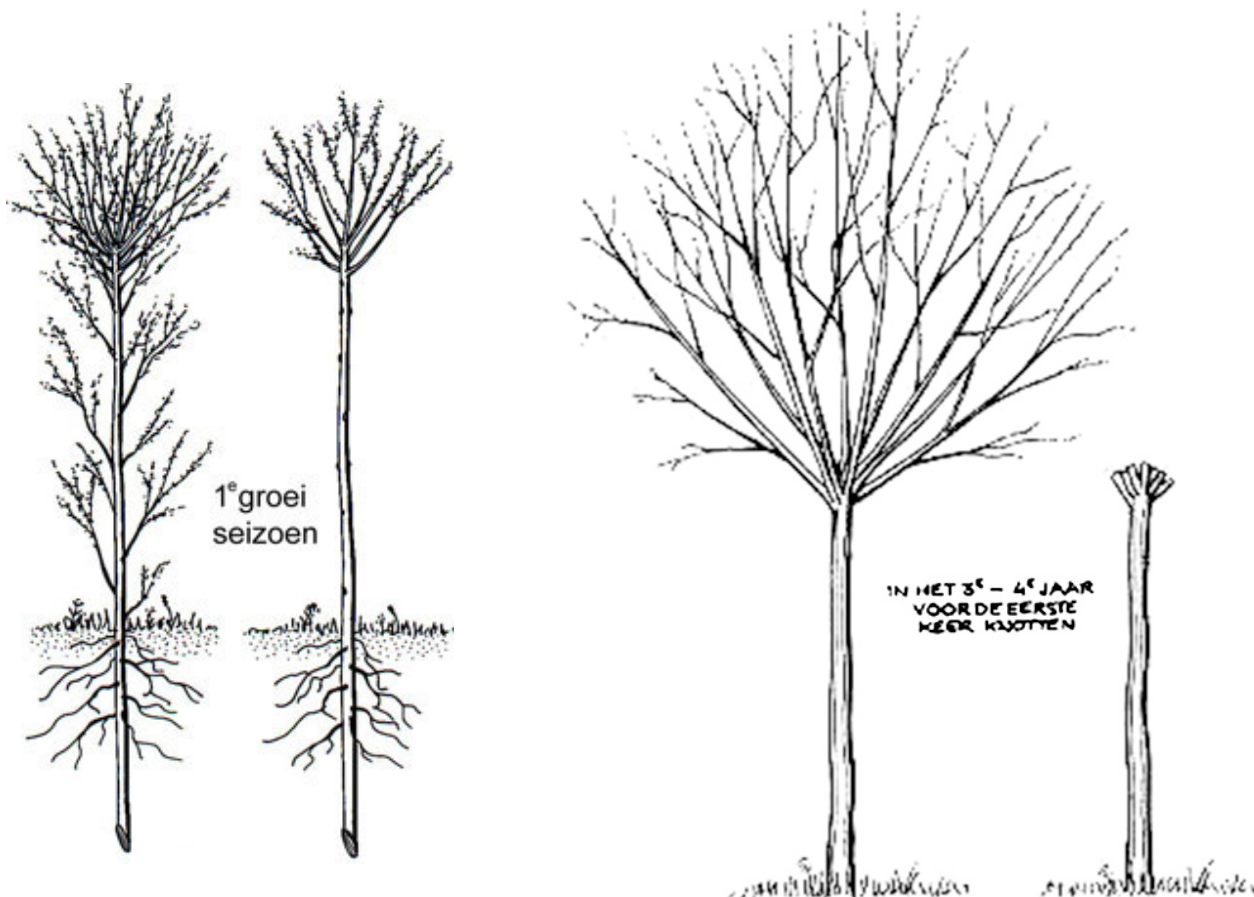
De **knotwilgpoot** is een afgesneden tak van een knotwilg met een doorsnede van 4 tot 6 cm en een lengte van ongeveer 2.5 m. Steek de poot ongeveer 60 cm diep in de grond en druk de bodem stevig aan.

Je kan de wortelvorming stimuleren door onder aan de knotwilgpoot enkele stroken bast weg te snijden.

Een jonge knotwilg kan je beschermen tegen konijnenvraat door een opengesneden plastic fles rond het onderste gedeelte van de stam te plaatsen.

Het knotten van knotwilgen

Het is voor het onderhoud van een knotwilg zeer belangrijk dat hij regelmatig geknot wordt. Indien men dit niet doet, zullen na verloop van een twintigtal jaren de takken dusdanig dik geworden zijn dat ze van de boom afscheuren. Dikwijls splijt hierdoor de stam volledig open zodat de boom afsterft. Zo zijn de laatste jaren heel wat knotwilgen verdwenen uit het landschap.

Eén jaar na het planten zullen de eerste takjes verschijnen aan je knotwilgpoot. Alle jonge takjes onder de kruin dienen verwijderd te worden. De takjes op de kruin blijven behouden om het typisch uitzicht te krijgen van een knotboom.

Vier jaar na de aanplant kunnen de takken voor een eerste maal geknot worden. Wacht je te lang, dan wordt het uitlopen van nieuwe loten bemoeilijkt. Knot je daarentegen te snel, dan put je de boom te snel uit, daar hij op de snijvlakken telkens opnieuw nieuw wondweefsel vormt.

Deze worden dan verwijderd tot zo dicht mogelijk tegen de stam. Dit knotten kan steeds om de 4 à 5 jaar worden herhaald en dient te gebeuren in de winter, bij een temperatuur hoger dan -3°C.

Bij het knotten kan je gebruik maken van verschillende werktuigen. De beste resultaten worden verkregen door het gebruiken van een hakmes of bijl. Niettegenstaande de minder gave vorm van de wonde, geneest deze snel en lopen er slechts een beperkt aantal scheuten uit. Bij gebruik van motor- of handzagen geneest de wonde minder snel en lopen er een groot aantal scheuten uit die elkaar verhinderen bij de groei. Die worden dan best uitgedund, waarbij het behoud van een 8-tal takken voldoende is.

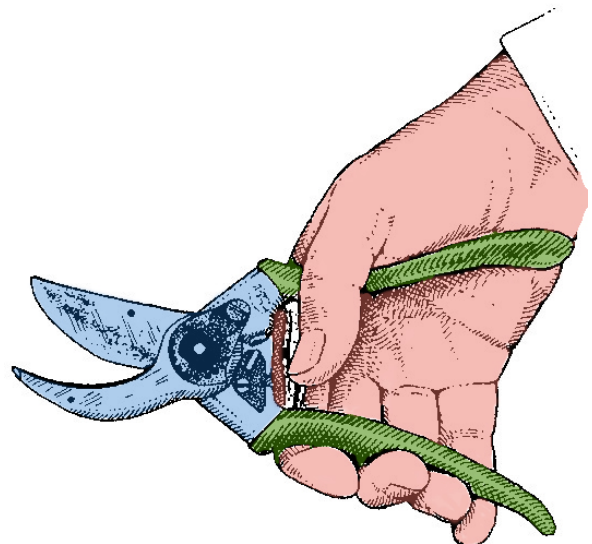
Milieuvriendelijk verwerken van snoeihout

De Behaag Natuurlijk gemengde hagen komen het beste tot hun recht wanneer ze zo weinig mogelijk gesnoeid worden. Houtkanten en vogelbosjes kunnen ongesnoeid verwilderen. De strak geschoren hagen: beuk, haagbeuk, veldesdoorn en meidoorn en de doornloze haag worden één- of tweemaal per jaar geschoren. Minimale snoei in het najaar (jaarlijks of tweejaarlijks) voor bloesem- en bessenhaag en doornhaag. Knotwilgen dienen om de 5 à 6 jaar geknot te worden. Het snoeihout naar het containerpark brengen is een bijdrage leveren tot de afvalberg en is dus ondanks de composteerbaarheid toch minder milieuvriendelijk.

Enkele milieuvriendelijke verwerkingsmethoden voor snoeihout zijn:

- Het snoeihout verknippen met de snoeischaar. De dikste gedeelten vinden afzet bij houtkachelvrienden. De dunnere takjes gaan naar de eigen composthoop of worden uitgestrooid onder de haag voor een langzame afbraak.
- Bundels maken van de takken en er een decoratief houtmijtje van maken voor behuizing van vogels, egels en allerhande kleinere tuinbewoners. Geleidelijk aan vergroten tot een nieuwe houtmijt moet begonnen worden.
- Tussen paaltjes kunnen de twijgen gevlochten worden tot een soort decoratieve afscheiding of windscherm.

Na een paar jaar zijn de meeste takken verteerd en begint men elders opnieuw.

- Niet te dikke twijgen kan men gewoon uitspreiden op een tuinpad. Regelmatig er overheen rijden met de grasmaaier verbrijzelt geleidelijk de twijgen. Men kan dit proces jaar na jaar toepassen zonder enig probleem.
- Zelf hakselen en gebruiken als mulchlaag op paden en rond bomen en struiken om onkruidgroei tegen te gaan.
- Opstarten van een eigen composthoop met planken. Inlichtingen daaromtrent bij de compostmeesters van de gemeente.

